

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/178/2024
Identifikačné číslo spisu:	6422202240
Dátum vydania rozhodnutia:	25.09.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6422202240.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne H. Z. Y., narodenej XX. G. XXXX, U. Š., Q.. Y. W. XX/X, proti žalovanému mestu Banská Štiavnica, Banská Štiavnica, Radničné námestie 1, o určenie, že žalobkyňa nie je povinná platiť nájomné, vedenom na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 7C/51/2022 a o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 20. marca 2024 sp. zn. 17Co/70/2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 20. marca 2024 sp. zn. 17Co/70/2023 zrušuje a vec vracia odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom zo 14. februára 2023 č. k. 7C/51/2022 - 128 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia, že nie je povinná platiť žalovanej nájomné za užívanie bytu č. X/D na Q.. Y. W. X v U. Š. za obdobie od roku 2009 do odstránenia väd predmetu nájmu a žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa uplatnila svoj nárok v súvislosti s vadou na predmete prenájmu, konkrétne na byte č. X/D na základe svetlo-technického posudku z apríla 2021 vypracovaného Inžinierskymi službami spol. s r. o., so sídlom Martin, z dôvodu okolnosti, že posudzované priestory bytu č. X/D v budove č. XX/X na Q.. Y. W. nespĺňajú požiadavky normy STN73 4301:2021 na preslnenie a požiadavky normy STN73 0580-2 na denné osvetlenie obytných miestností, z ktorého dôvodu je ich využitie nezlučiteľné s obytnou funkciou (záver znaleckého posudku), pričom dôvodom tejto vady vyskytujúcej sa na predmete nájmu bola rekonštrukcia obytného domu susediaceho s obytným domom, v ktorom sa nachádza predmet nájmu. Zo samotnej genézy, resp. komunikácie medzi stranami sporu, resp. prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany vyplynula pre súd prvej inštancie okolnosť, ktorá nebola sporná ani medzi stranami sporu, že k tejto rekonštrukcii susediaceho obytného domu došlo pred rokom 2009. Skutočnosť zakladajúca vady na predmete nájmu teda vznikla pred rokom 2009. Zákonodarcom stanovená šesťmesačná lehota je lehotou prekluzívnou. Vzhľadom na takto zistený skutkový stav súd prvej inštancie považoval uplatnené právo samotnou žalobou za premlčané a žalobu zamietol. Súd prvej inštancie v ďalšom upozornil na preukázané skutočnosti, ktoré v podstate neboli sporné medzi zúčastnenými stranami a to existenciu

právoplatných rozsudkov Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 22C/39/2016 zo 7. októbra 2016, 7Csp/193/2018 zo 17. mája 2019, 5Csp/86/2019 z 15. januára 2020, kde súdy riešili otázku uplatnenia nároku na plnenie nájomného za identický byt, medzi identickými stranami sporu. V citovaných konaniach sa súdy zaoberali ako prejudiciálnou otázkou právom žalobkyne neuhrádzať z titulu existujúcich vád nájomné za identický byt. Nakoľko žalovaný v týchto konaniach bol s uplatneným nárokom na plnenie nájomného úspešný a otázka práva neplatiť nájomné za predmetný byt žalobkyňou bola ako prejudiciálna otázka posúdená ako nedôvodná, súd prvej inštancie konštatoval i prekážku veci rozhodnutej pri posudzovaní samotnej žaloby žalobkyne zo 4. augusta 2022 a aj z tohto dôvodu žalobu žalobkyne zamietol.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 20. marca 2024 sp. zn. 17Co/70/2023 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyni nepriznal. Vychádzal z toho, že lehota na podanie odvolania začala žalobkyni plynúť v súlade s § 121 ods. 2 CSP dňom nasledujúcim po doručení rozsudku súdu prvej inštancie, t. j. 4. apríla 2023 a jej posledný 15. deň pripadol na utorok 18. apríla 2023, ktorý bol riadnym pracovným dňom. Pred uplynutím odvolacej lehoty doručila žalobkyňa odvolaciemu súdu odvolanie, z ktorého je zrejmé, že ním napáda rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 7C/51/2022 - 128 zo 14. februára 2023 v celom rozsahu. V samotnom odvolaní, ani v lehote na jeho podanie žalobkyňa neuviedla, z akých dôvodov rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolaním domáha (odvolací návrh). Učinila tak až v podaní podanom v listinnej podobe na odvolacom súde 19. apríla 2023 a v elektronickej podobe bez autorizácie na súde prvej inštancie taktiež 19. apríla 2023. Konštatoval, že žalobkyňa v lehote na podanie odvolania neuviedla žiadne odvolacie dôvody a doplnenie odvolacích dôvodov žalobkyňou po uplynutí zákonnej lehoty na podanie odvolania 19. apríla 2023 je bez právneho významu. Odvolací súd poukázal na uznesenie veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1VCdo/2/2023 z 8. novembra 2023 a pristúpil ex offio k prieskumu vád týkajúcich sa procesných podmienok konania pred súdom prvej inštancie. Odvolací súd žiadnu z vád procesných podmienok konania pred súdom prvej inštancie, ktoré má skúmať ex offio nezistil, preto s prihliadnutím na záver veľkého senátu NS SR uvedený vo vyššie citovanom uznesení, že ak odvolací súd vadu týkajúcu sa procesných podmienok nezistí, nemá odvolanie odmietnuť podľa § 386 písm. d) CSP, ale má rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP v spojení s čl. 4 ods. 1 základných princípov CSP, rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP, ktorého prípustnosť odôvodnila nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu, ktorý nesprávne zistil a vyhodnotil rozhodujúce skutočnosti, na základe ktorých nesprávne rozhodol o podanom odvolaní. Namietala, že počas lehoty na podanie odvolania podala voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie odvolanie, ktoré doplnila o odvolacie dôvody a odvolací návrh do uplynutia lehoty na podanie odvolania a doplnené odvolanie doručila v elektronickej podobe 18. apríla 2023 o 13,48 hod. do podateľne Krajského súdu v Banskej Bystrici a teda nedoručila ho elektronicke 19. apríla 2023 súdu prvej inštancie, ako nesprávne konštatoval odvolací súd. Zdôraznila, že uvedené podanie v elektronickej podobe bez autorizácie doručila súdu do desiatich dní, keďže ho hneď nasledujúci deň 19. apríla 2023 v listinnej podobe osobne podala v podateľni príslušného odvolacieho súdu. Bola názoru, že odvolací súd nesprávne identifikoval, že ide o tzv. blanketové odvolanie, nakoľko odvolacie dôvody boli doplnené včas a v lehote na podanie odvolania na príslušnom odvolacom súde. Navrhla, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu konštatoval, že ak rozhodnutie odvolacieho súdu bolo založené na ním zistených skutkových zisteniach a tieto sú súladné s výsledkami dokazovania, potom rozhodnutie odvolacieho súdu je správne a zákonné. Navrhol, aby dovolací súd dovolanie odmietol, resp. zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§

35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

6. V danom prípade žalobkyňa uplatnila dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Odvolaciemu súdu fakticky vyčítala nedostatočné zistenie skutkového stavu veci a zmätočný procesný postup spočívajúci v popretí objektívnej reality.

7. Najvyšší súd už v judikátoch R 23/1994 a R 4/2003 (ďalej v rozhodnutiach sp. zn. 1Cdo/41/2000, 2Cdo/119/2004, 3Cdo/108/2004, 3Cdo/231/2008, 4Cdo/20/2001, 5Cdo/434/2012, 6Cdo/107/2012, 7Cdo/142/2013, 3Cdo/98/2015) vydaných do 30. júna 2016 považoval za prípad odňatia možnosti konať pred súdom postup súdu, ktorý sa z určitého dôvodu odmietol zaoberať meritom veci (odmietol podanie alebo konanie zastavil alebo odvolací súd odmietol odvolanie), hoci procesné predpoklady pre taký postup neboli dané.

8. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd skúmal, či odmietnutie odvolania žalobkyne odvolacím súdom vykazovalo znaky procesného postupu znemožňujúceho strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle CSP.

9. Podľa § 362 ods. 1 prvá veta CSP odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

10. Podľa § 121 ods. 5 CSP lehota je zachovaná, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť; to platí aj vtedy, ak je podanie urobené elektronickými prostriedkami doručené súdu mimo pracovného času.

11. Podľa § 125 ods. 1 CSP podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe.

12. Podľa § 125 ods. 2 CSP podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

13. V preskúmvanej veci dovolací súd z obsahu spisu tak, ako ho mal k dispozícii aj odvolací súd zistil, že odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie bol žalobkyni doručený 3. apríla 2023 (viď č. l. 132 spisu). Posledný deň na podanie odvolania podľa § 362 ods. 1 CSP pripadol na 18. apríla 2023 (utorok). Obsah spisu tiež preukazuje, že žalobkyňa podala odvolanie voči uvedenému rozhodnutiu 12. apríla 2023 s tým, že odvolacie dôvody a dôkazy doplní v zákonnej lehote (č. l. 135 spisu). Obsah spisu ďalej preukazuje, že žalobkyňa doplnila odvolanie elektronickými prostriedkami (č. l. 137 a nasl.) v elektronickej správe bez autorizácie s dátumom 18. apríla 2023, ktoré bolo zaslané do podateľne Krajského súdu v Banskej Bystrici. Listinná kópia odvolania založená v súdnom spise je opatrená podacou pečiatkou Krajského súdu v Banskej Bystrici s dátumom 19. apríla 2023 (č. l. 145b spisu).

14. Z dokladu priloženého k dovolaniu (č. l. 186) - z kópie e-mailovej správy odoslanej z adresy Z..Y.Y. na adresu podatelna.sbb@justice.sk s prílohami vyplýva, že Krajskému súdu v Banskej Bystrici bolo

podanie vo veci samej v elektronickej podobe bez autorizácie - odvolanie - zaslané v posledný deň lehoty 18. apríla 2023 o 1:49 PM (popoludní) aj e-mailom. Predmet správy označený ako: odvolanie proti OS ZH - 7C/51/2022. Konkrétny e-mail bol preposlaný na adresu miriam.otrubova@justice.sk 18. apríla 2023 o 2:57 PM a 19. apríla 2023 o 8.14 hod. bol preposlaný na adresu PodateľňaOSZH a je založený na č. l. 137 súdneho spisu. Emailová správa obsahuje prílohu s názvom: Odvolanie - 7C-51-2002, pdf; BS 3.jpg; BS 4.jpg; BS 5.jpg; odborné vyjadrenie - Z.. D..pdf. Následne, totožné podanie spolu s prílohami (v lehote do 10 dní), žalobkyňa doručila 19. apríla 2023 Krajskému súdu v Banskej Bystrici.

15. Žalobkyňa dovolaciemu súdu predložila fotografiu obrazovky e-mailovej správy z 18. apríla 2023 s predmetom Odvolanie proti OS ZH - 7C/51/2022 (č. l. 186 spisu), z ktorej sa javí, že 18. apríla 2023 o 13:48 hod. bola od odosielateľa Z..Y..Y. odoslaná adresátovi podatelnaKSBB@justice.sk správa s predmetom Odvolanie - 7C-51-2002, pdf; BS 3.jpg; BS 4.jpg; BS 5.jpg; odborné vyjadrenie - Z.. D..pdf, ktorá bola doručená adresátovi podatelnaKSBB@justice.sk, dňa 18.04.2023 o 2:57 PM.

16. Ak záver o nedodržaní zákonom ustanovenej procesnej lehoty na podanie opravného prostriedku nie je preukázaný mimo rozumných pochybností, treba vychádzať z predpokladu, že opravný prostriedok v zákonnej lehote podaný bol (m. m. 3Cdo/196/2009, 3Cdo/226/2011, 3Cdo/228/2011, 3Cdo/196/2012, 3Cdo/294/2013, 3Cdo/38/2015, 7Cdo/52/2021). Najvyšší súd tieto závery formuloval aj pod vplyvom ústavnoprávných náhľadov Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktoré boli vyjadrené napr. v rozhodnutiach III. ÚS 331/04, II. ÚS 63/06, I. ÚS 118/07, IV. ÚS 324/07, III. ÚS 249/08.

17. Sumarizujúc vyššie uvedené možno konštatovať, že nakoľko nedodržanie zákonom ustanovenej procesnej lehoty na podanie odvolania nebolo preukázané mimo rozumných pochybností, odvolanie žalobkyne bolo potrebné považovať za podané včas, pretože žalobkyňa v dovolacom konaní doložila odoslanie odvolania dovolaciemu súdu e-mailom na adresu podateľne dovolacieho súdu v rámci odvolacej lehoty. E-mailové podanie žalobkyne je aj založené v súdnom spise na č. l. 137, avšak odvolací súd mylne vychádzal z dátumu odoslania 19. apríla 2023, keď pravdepodobne uniklo jeho pozornosti, že predmetný mail bol odoslaný už 18. apríla 2023 do podateľne krajského súdu a až nasledujúci deň preposlaný do podateľne okresného súdu. Konanie na odvolacom súde preto trpí vadou zmätočnosti v intenzite porušujúcej právo žalobkyne na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Dovolaciemu súdu nezostalo iné ako dovolaním napadnuté uznesenie dovolacieho súdu zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

18. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec dovolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). V ďalšom konaní odvolací súd vec prejedná a rozhodne o podanom odvolaní žalobkyne.

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.